... sэh 10 ...

... proletaarьnar, negedegtii!

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 99 (2739)
1939 onoi
Mai
1
Ponedeelьnik

16-daxi ziilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

„Byxii oronuudai eregtei ba emegtei xydelmerişed, tariaaşad ba azalşad! Faşiizmda esergyy, dain seregte esergyy temeselei aradai froontiiji yrgedxegtii, byxezyylegtii! Miirei tylee, demokratiiçeska syleenyydei tylee, socialiizmiin tylee! (1939 onoi main 1-de zoriuulagdahan BKP(b)-ein CK-ei loozungnuudhaa)

Soveed Sojuuzai gadaadiin poliitika eli todo oil-ostoi gebel:

1. „Bidener bolbol miirei tylee ba byxii oronuudai xeregei xolboonuudiiji byxezyylxiin tylee bainabdi, ede oronuud bolbol Soveed Sojuuztai myn tiimel xarilsaanuudiiji bariza baixiinь zergeer, edener bolbol manai oronoi intereesyydiiji ebdexiin hedelge xexegyinь zergeer, bidener ene poziica deere bainabdi, baixaşjibdi.

2. Bidener bolbol SSSR-tei niite xiletei baigaa byxii xyrşe oronuudtajaa miirne, xani dyte ba hain xyrşe bailsaxiin xarilsaanuudai tylee bainabdi. Ede oronuud xadaa Soveed Sojuuztai myn tiimel xarilsaanuudiiji bariza baixiinь zergeer, tedener xadaa Soveed gyrenei xilenyydei oiroo xyrteşegylji ba byrin byten baixiin intereesyydiiji sexeer gy, ali daldaar ebdexiin hedelge xexegyinь zergeer, ene poziica deeree bainabdi, baixaşjibdi.

3. Bidener bolbol agreessiin zeertvenyyd bolhon ba eehediingee exe oronoi zaviisima bişiin tylee temeşehen araduudiiji demzexiin tylee bainabdi.

4. Bidener bolbol agreessornyydei zyghee zanalxanuudhaa ainagyibdi, soveed xilenyydei oiroo xyrteşegyiji ebdexiiji hedehen, dainiiji yydxegşedei soxiltodo dabxar soxiltoor xariuusaxaar belen bainabdi.

Soved Sojuuzai gadaadiin poliitika iime baina. (**Nerjeme udaan aplodismeentnyyd**).

Өөrlingөө gadaadiin poliitikada Soveed Sojuuz bolbol tulguurilxanь xadaa:

1. Өөriingөө urgaza baigaa azaxiin, politiiçeske ba kylьtyyrne xyse şadalda;

2. Manai soveed oobşçestvиin moraalьna-politiiçeske jediinstvodo;

3. Manai oronoi araduudai ebte xani barisaada;

4. Өөriingөө Ulaan Aarmida ba Uhan-Seregei Ulaan Floodto;

5. Өөrlingөө miirne poliitikada;

6. Miiriiji saxin bailgaxiiji ynexөөrөө xysedeg, byxii oronuudai azalşadai moraalьna demzelgede;

7. Ali negen şaltagaanuudaar, miirïiji ebdexiiji xysedeggyi, tede oronuudai amagalan hain bodoldo".

(Staalin).

„Otçoodno yje soo aradai azaxiin xygzeltiin talaar, ylemze jixe şuxala rezylьtaadanь xadaa şine, tyneesagai teexnikiin yndehe huuri deere promiişlennostiiin ba gazartariaalangai rekonstryykciin tygesxel bolno geze mederexe xeregtei...

Oronoi obşçeestvenne-politiiçeske xygzeltiin talaar, otçoodno yje sooxi ylemze jixe şuxala dailan abalganь xadaa, eksploataatorska anginuudai ylegdelnyydiiji eseslen likvidaacalga, xydelmerişedei, tariaaşadai ba intelligeenciin nege niite azalai froontdo emxidxen zagsalga, soveed oobşçestviin moraalьna-politiiçeske jediinstviin byxezelge, manai oronoi araduudai ebte xani barisaagai byxezelge ba, ede bygediin rezylьtaad bolxodoo,—oronoi politiiçeske azabaidalai xysed demokratizaacalga, şine konstituuca baiguulga bolno geze mederexe xeregtei. Manai konstituuca xadaa delxei deere ylemze jixe demokratiiçeska baihiijinь, tiin SSSR-ei Verxoovno Soveedte, myn tereşelen Sojuuzna respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudai rezylьtaaduudanь—ylemze jixe pokazaatelьna baihiijinь xenş arsaza şadaxagyi baina.

Ede bygediin itoogto, bidener bolbol dotoodiin azabaidalai xysed togtuuritai ba delxei deerexi jamarşhaa pravitelьstviin ataarxaza bolmoor, oron dotoroo zasagai tiime byxezeltei bolhon bainabdi". *(Staalin).*

MAIN NEGEN MANDAG!

Myneeder yngergegdeze baigaa, Main negenei praazdnig xadaa ulasxoorondiin proletariaadai axadyygei xani barisaagai aguu jixe revoliycioonno solidaarnostiiin yder.

Azalai xynyydei ulasxoorondiin solidaarnostiiin idei—xyn tyrelteniiji kapitaliizmiin xabşalta darlaltahaa syleelxiin tylee temeselde bodhon, revoliycioonno xydelmerişedeer baiguulagdahan, gaixamşag haixan idei myn.

Ulasxoorondiin proletariaad ba oronuud byxenei azalşad bolbol buzar faşiizmda, bulimtaraigiin daindа, byxiidenь kapitaliizmda esergyysen, erxe syleegei ba demokratiizmiin tylee, kommuniizmiin tylee şanga temeselde zagsaagdahan şadal xysee şalgan yzeze baina.

Byxii delxein proletaarьnar ba azalşad bolbol ilagdaşagyi Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai znaami doro, eehediingee zergenyydiiji niagtaruulan zagsaana.

Mainegenei 50-daxi oi xadaa ulasxoorondiin baidalai ulam xursadhan yjede yngergegdeze baina. Faşiis agreessornyyd bolbol byrzyaazna-demokratiiçeska pravlitelьstvonuudai xamhalsalgaar, xojordoxi imperialiis dainai gal tyimeriiji ulam byri gaaruulan şataaza, terenei orbiitaruu Jevroopo ba Aaziiin tabanzuu millioon ylyytei xynzoniiji tatan oruulza yrьdieed, yxibyydiiji, exenernyydiiji ba ybeged, xygşediiji gamxairagyigeer galdana, gemteene. Xyntyreltenei xeden zuun zil soo baiguulhan kylьtyyriin bajaliguudiiji handargaza baina.

Delxein zurgaanai nege xubi deere, Soveedyydei orondo zol tyges zuundalamillioonno arad—aguu jixe soveed arad bolbol Leenin—Staalinai paartiiin, ba araduudai inag voozdь nyxer Staalinai geniaalьna xytelberi doro, kommuniizmiin negedegeer faaziiji—socialiizmiiji gol tylebeerenь baiguulaad, kommuniizmda şatadamzaza şilzen oroigiin polosaada orood baina. Xorin negen ziilei saad tee, eksploataaciin genzehee multaran garhan, manai oron bolbol azalşadai jediinstviin ba syleerelgiin idein erxim voploşçeeninь boloo.

Soveed arad bolbol yngerhen zamaa, ilagşiin omogorxoloor erjen xarana, tere xadaa ygleederiiji—byri jixe bajasxalanta, byri jixe zol zargalta yderiiji naidamtaigaar xarana.

Hajaxan bolzo yngerhen, aldarta BKP(b)-ein XVIII dugaar istoriiçeska sjeezd—xojor daxinaa ilagşadai sjeezd bolbol socialiis oronoi aradai azaxiin xygzeltiin Staalinska gurbadugaar tabanziliei plaaniiji—socialiizmhaa kommuniizmda şatadamzaza şilzen oroxiin tula, aguu jixe xydelmerinyydei plaaniiji batalba.

Manai oronoi azalşad bolbol nyxer Staalinai doklaadaar ba XVIII sjeezdiin materiaalnuudaar, togtoolnuudaar zebseglegdeze, azaxiin, kylьtyyriin ba oronoi oborooniin talaar, byri jixenyyd, byri gaixamşag ilaltanuudiiji bejelyylxiin tylee temeseze bainad. Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaani ba staxaanovska xydeleen ulam xyseteigeer yrgeden delgerze baina.

Bidener bolbol kapitaliis xyrieelelge tuxai, nyxer Staalinai istoriiçeska zaabariiji martaxa johogyibdi. Oronoigoo oboroonno xyse şadaliiji ulam byxezyylen şangadxaxa, eehediingee heremziiji sag yrgelze deeşenь yrgexe ba faşiis ageentnyydiiji—şpioonuud, vrediitelьnyyd, diversaantnuud, aluurşadiiji —trockiistsko-buxaarinska, byrzyaazno-nacionaliis xog boguudiiji esestenь xyrter ygeixexebdi.

Oboroonno-maassova xydelmeriiiji byxii predprijaatinuudta, kolxoozuudta, sovxoozuudta, hurguulinuudta yşee yrgeneer delgeryylje.

Kommuniizm mandag!

Dainda esergyy, faşiizmda esergyy, kapitaliizmda esergyy temeselei xytelberilegşe ba organizaator—kommuniis Internacionaal mandag!

Byxesojuuzna Kommuniis bolьşeviigyydei Paarti mandag!

Aguu jixe Staalin mandag!

*„...XVII ba XVIII sjeezdnyydei xoorondoxi tabanzil xadaa azalşadai tomo tomo antifaşlis baildaanuudaar dyyren baina. Ene xadaa—kapitaalai urdahaa esergyy azalai, baha reaakciin xara xysenyydei urdahaa esergyy progreessiin xysenyydei xysen tyges temesel jym. Ene xadaa—xydelmerişen angiiin jabuulganuudai jediinstviin tylee, aradai antifaşlis froontiin tylee kompaartinuudai temeselei polosaa myn. Ene xadaa—Fraancada aradai froontiin bii bolhon jabadal myn. Ene xadaa—amerikaanska kontineent deere (Seeverne ba Jyyzne Ameerikada) demokratiiçeska xydeleenei xygzen delgerhen jabadal myn. Ene xadaa—xede xeden koloniaalьna ba zaviisima oronuudta nacionaalьna froontiin emxidxen tabigdaza ba yrgeden debseze baihan yje myn. Ene xadaa,—**xamagai tyryyn, geroiiçeska Ispaanska aradai nacionaalьna-revoliycioonno dain, ene xadaa dobtolon orohon imperialiis xiilşçnigyydei urdahaa esergyysehen aguujixe xitad aradai nacionaalьna-syleerelgiin dain myn.***

„...Agreeside dairagdahan araduud xadaa zebsegte otpoor ygeze baina. Dobtolon orohon xariigaşarai bulimtaragşadta esergyy ispaanska ba xitad araduudai geroiiçeska temeselei polosaa exilebe. Ene temesel xadaa—Aguujixe socialiis revoliyyciin ba tereenei tuilai jixe ilaltanuudai hyyleer, Jevroopodo bolhon 1918—1923 onuudai revoliycioonno xydeleenyydei hyyleer, araduudai azabaidalda bolhon ton tomo sobiiti myn. Ene temeselei udxaşanar ugaa jixe. Ene temesel bolbol agreessornyydei xysiiji boon şyderleze, xojordugaar imperialiis dainai saaşanxi yrgedelgiiji bariza, eksploataatornuudaigaa urdahaa esergyy ulasxoorondiin proletariaadai temeselde tuhalaa, byxii oronuuddaxi antifaşiis xydeleende tuhalamza yzyylne".

Gurba şaxuu ziilei torşo soo jabuulhan, ispaanska aradai temesel bolbol byxii delxein anxaralai ceentrte tabiaatai baigaa. Ene temesel xadaa xaa-xaanagyi olomillioon azalşan uladai dunda bajasxalangiiji yydxeze ba delxein reaakciin zerlig xoriijinь yysxeze baigaa. Ispaanska arad bolbol eeriingee zişeegeer, busad byxii araduud xadaa faşiis dain yysxegşedte esergyysexiiji uriaalaa, byxii kapitaliis oronuudta miirei ba sylee erxiin xysenyydei niagtaran zagsaxa jabadalda tuha xyrgehen baina. *(Manyiilьski)*

„... Өөriingөө xemzeegeer urdanь boloogyi, jixe demonstraacanuud Latiinska Ameerikiin oronuudta bolno; alas xoliin Iindide, respyblikaanska Ispaaniitai bygedearadai solidaarnostiiin yder yngergegdene,

„...Ispaanska aradtai solidaarnostiiin xydeleen bolbol faşiis oronuudta nebteren orono, Itaalida, antifaşiistnuud bolbol niuusa badar jabuuldag, xeden olon miangaad listoovkonuudiiji xeblen gargadag, hynindee ger baişanguud deegyyr antifaşiis garşaguudiiji bişedeg baina; seregei zavooduud deegyyr sabotaaziin aaktnuudai garxa uşarnuud, ba respyblikaanska Ispaanida esergyy dailaldaxaar oşoxohoo soldaaduudai arsadag uşarnuud oloşorohon baina....

Gazardelxein nygeede xizaartanь ugaa jixe oronoi, xodoi gazarteeşe byxiilgegdeze baihan, soxigdozo, deermedegdeze ba imperialiis deermeşende doromzologdozo baihan, delxei deere aguu jixe 450 millioonno arad zon bolbol eeriingee oronoi ba eeriingee nacionaalьna zaviisima bişe baidaliiji xamagaalgada bodbo. Xitaddaxi dain—ene xadaa xaxad koloniaalьna oronoi, istoorido medegdexe, ton jixe nacionaalьna-syleelelgiin dain myn. Ene dain xadaa, Daalьna Vostoogto byxii delxein reaakciin zandaarmiin yyrge daaza baidag imperialiis gyrenei urdahaa esergyy, xitad aradaar jabuulagdaza baihanaaraa ylemze jixe udxaşanartai baina". *(Manyiilьski)*

XYDELMERIŞED, TARIAAŞAD, INTELLIGEENCIIN JEDIINNE FROONT MANDAG!

KOLXOOZNICA SKYYLЬPTOR

Syleete soveed oronoi zolzargalaar dyyren araduud bolbol eeriingee sengelig xyxiyyn azabaidaliiji mynee sagai aguujixe dokymeent — Staalinska Konstituuciin naran doro zoxioon baiguulna. Aguujixe Oktiaabrьska Socialiis Revoliyyceer syleelegdehen, Soveed Sojuuzai azalşad xadaa „... eehediingee şadabariiji delgeryylxe, talaantnuudaa eliryylen gargaxa...“ xysed ysloovitoi boloo, „... ene xadaa aradta baigaa—baragdaşagyi jixe roodnig myn, eneeniiji kapitaliizm bolbol mianga ba millioonooronь yngeze, bisa daraza, ygeixeze baigaa belei.“ *(Leenin)*.

Aradai gyn dundahaa gaixamşag talaantnuud, gaixamşag xydoozniguud, skyylьptornuud ba iskyysstviin busad xydelmerilegşed, mianga miangaaraa urgana...

***

Biçyyrei aimagai, Deede-Mangirta seloogoi kolxooznica Mariija Jaakovlevna Bazeenova bolbol Staalinai neremzete kolxoozdoo peeçe niaalga deere xydelmerildeg baigaa.

Biçyyrske kaoliin-şabaranь ton niaaldastai ba hain şanartai jym. Negete, M. Ja. Bazeenova bolbol eeriingee kooşkiin koopiiiji şabaraar uralaad turşaxa geze şiidehen baigaa. Tere, şabaraar xehen figyyrenь, selьpoodo xudaldaanda baidag naadanxai kooşkodol ton adlixan bolhon jym. Nyxer Bazeenovaagai skyylьptorske şadabaritai, talaanttai baihan tuşaanь kolxoozoi komsomoolьcuud anxaralaa tabihan baina. Hyyleerenь, Mariija Jaakovlevna bolbol kolxoozoigoo sçetovoodoi biyystiiji şabaraar xebe. Biyyst xadaa originaaldaa ton adalixan baihandanь xyn byxen gaixahan baina.

Ene xadaa gurban zilei saadtee baigaa.

Ene gurban zilei torşo soo, nyxer Bazeenova bolbol nyxer Staalinai jixeşeg biyyst, „Kolxoozno xyxilge“ gehen teeme tuşaa nege ponoraamiiji ton gojoor, gaixamşag masterstvoogoor byteehen baina. „Kolxoozno xyxilge“ geze ponoraamadanь, demobilizaacalagdahan ulaan-armeejec garmooşkoor naadaza, terenei xazuuda nege ybegezeel-kolxooznig ba zaluu exener xojor tancovaalza baihan figyyrenyyd hiilegdenxei baina.

M. Ja. Bazeenova bolbol Jevdokiija geze neretei, arbanzurgaanahatai basagajaa skyylьptorei masterstvoodo hurgaa. Tere basaganiinь zurgaadaxi klaassai huragşa jym. Jevdokiija xadaa byxii delxein proletariaadai voozdьnuud, kommuniizmiin yndehe huuri tabigşad Kaarl Maarksai ba Friidrix Eengelьsei gaixamşag originaalьna biyystnyydiiji xehen baina. Skyylьptor Bazeenovaagai zurgaanahatai Naadia basaganiinь galuu, nugaha, naadanxain eldeb figyyrenyydiiji ton şadabaritaigaar, şabaraar bazuuza xedeg boloo.

Skyylьptor-kolxooznica Bazeenova xadaa amaraltiingaa ydernyydte figyyrenyydiiji xexiin tula ton anxaraltaigaar, oroldosotoigoor xydelmerildeg ba byteedeg baina.

Tyryyşeer, xyrşe kolxooznicanuudanь nyxer Bazeenovaaji naada baridag baigaa:

—Xaragtiil daa, Mariija Jaakovlevnaamnai xynyydhee ainal—gazaa garnagyi,—gelsedeg hen.

Ene xadaa byri yni, gurban zilei saadtee tiime baigaa. Mynee, M. Ja. Bazeenova—soloto kolxooznica—skyylьptor myn. Terenei xydelmerinь aradai tvoorçestviin Buriaad-Mongoloi baişanda asaragdahan baina.

Nyxer Bazeenova bolbol yzeg bişeg medexegyi jabadalaa 1935 ondo likvidiirevelee hen.

Hajaxan, nyxer Bazeenova gegşe Ulaan-Yde goorod jiree. Mynee, tere xadaa aradai tvoorçestviin baişanda xydoozniguud ba skyylьptornyydei styydide huralsaza baina.

—Urdanь xaranxii, munxag jabahan namda, dali urguulhanainь tylee, namda tvoorçesko azal jabuulxa arga olgohonoinь ba zol zargalaar dyyren azabaidalda oruulhanainь tylee, nyxer Staalinda minii xaluun spasiibo!—geze nyxer Bazeenova vosklicaalan xelene.

Bajar Angaarov.

Hurgagşad—otliiçniguud

BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin urdateexi socialiis sorevnovaanida bagşanarai zergede otliiçniguud ba udaarniguud nelieed yrgedehen ba kylьtyyrne froont deere erxim zişee xaruulhan bagşanar-otliiçniguud ba udaarniguud olon. Tedeniiji yxixybyyd duraldag. Tedener pedogogliiçeska xydelmeriiin masterstvooji şudalhan, tedener yroogtoo akkyraatnaar beledxedeg ba yrooguud deere otliiiçna disciplii nitei.

Iimenyyd bagşanar manai respyybliikiin, gorodskoi ba xydeegei hurguulinuudta olon. Xoito baigalai raioonoi N. Angaarska dunda hurguuliiin orod xelenei ba literatuuriin hurgagşa nyx. Teploova Ianna Aleksaandrovna bolbol 16 zilde bagşiin xydelmeride xydelmerilxe zuuraa erxim zişee xaruuldag baina. Ene 1939 onoi huralsalai zilei gurbadaxi çeetvertide terenei zaahan, huragşadai yspevaajemostinь orod xeleer 96 proc. literatuuraar 100 proc. bolhon baina. Nyx. Teploova xadaa obşçeestvenno xydelmeride aktiivnaar xabaadadag.

Jaruuniin aimagai Pogroomniin xysed bişe dunda hurguuliiin hurgagşa nyx. Maxaneeçjev Vasiili Nikolaajeviç bolbol 1925 onhoo bagşiin xydelmeride xydelmerilze jabaxa zuuraa, huralsalai xydelmeriiin talaar erxim zişee xaruuldag baina. Hain xydelmeriiingee tylee 15 daxin şagnagdahan. Gadna, eeriinь zaahan, klaassuudai huragşadai yspevaajemostinь 95 proc. dooşo boldoggyi. Kolxoozniguudai dunda jixe xyndetei, obşçeestvenne xydelmeride aktiivnaar xabaadadag.

Selengiin aimagai, Zagastain dunda hurguuliiin hurgagşa nyx. Geraasimov Andrei Feoodroviç bolbol huragşadai dunda xydelmeriiiji ton hainaar tabihan ba aimag soogoo erxim agitaator. Myn ene hurguuliiin exin klaassai hurgagşa, BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyx. Je. C. Badmazaapova xadaa huragşadai dunda kommuniis xymyyzelgiin xydelmeriiiji zişeete hainaar tabiza şadaa.

Zediin raioonoi Petropaavlovkiin dunda hurguuliiin hurgagşa Karasioov Vladiimir Ilьiiç bolbol huragşadaigaa yspevaajemostiiiji 100 proc. bolgohon ba terenei huragşad BGTO, GSO ba Voroşilovsko mergen buudagşadai noormonuudiiji ygehen baina.

ZURAG DEERE: Zediin raioonoi „Zaveetii Ilьiiça“ kolxoozoi Voroşiilovsko vsaadniguudai morito dozoor. (Çernoovoi foto),

ULAANTUGTA BRIGAADA

Ulaan-Ydiin parovooz-vagoon-remoontno zavoodoi egeel gol ceexenь, parovoozo-sboorno ceex bolxo jym.

Tus ceexiin gurbadugaar proliioodto, inzeneer—nyxer Miinçenkiin xytelberi doro xydelmerildeg, Ulaan tugta koompleksno brigaadiinxid xydelmerilne. Ene brigaada bolbol jyriin bagaxan brigaada bişe, xarin xeden arbaad xydelmerişedtei, ynendee, ziirei bagaşag ceexiin tuxai bolxo baina. Parovoozuudiiji remoontololgo ba byteen gargalga xadaa tus brigaadiin gol zorilgonь bolno. Jyyb gexede, koompleksno brigaadanuud bolbol parovoozuudai remoontololgo ba tereenei byteen gargalgiiji xangaxa gehen fyynkcetei baina geeşe.

Nyxer Miinçenkiin koompleksno brigaada bolbol parovooz remoontololgiin talaar ton hain xydelmeriiin rezylьtaaduudiiji xaruulhan baina. Parovoozoi xeden zuugaad detaalьnuudiiji xabsaralga ba tedeeniiji defeekt ygeigeer zoxioon xelge bolbol ton xariuusalgatai ba xyndete xydelmeri myn. Tus brigaadiinxid bolbol ene sloozno xydelmeriiiji xyndeteigeer dyyrgeze şadaxa zuuraa, byxii ba alibyxii talaaranь xemgyi hain pokazaatelьnuudiiji xaruulhan ba myneeşji xaruulhaar.

Tiigeed, zavood deeree socialiis sorevnovaaniiiji delgeryylxe talaar iniciaator baihan ba myneeş baina. Zişeelxede, zavoodoinь koompleksno brigaadanuudai xoorondoxi sorevnovaaninь xadaa 1938 onoi sentiaabrь harada exilhen baigaa. Nyx. Miinçenkiin brigaada, ene sorevnovaanida tyryy huuri ezelze şadaad, ceexiingee ulaan tugiiji abhan ba tere tugaa mynee xyrter aldaagyi baixa jym. Tus brigaadiinxid bolbol BKP(b)-ein XVIII sjeezdiiji yiledberiiin ba politiiçeske yzegdeegyi urgaltaar ugtahan baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin neremzete xysen tyges socialiis sorevnovaaniiiji delgeryylxe xeregte zavood deere iniciaatoriinь baihan baina. Ene sorevnovaanida orolsohonoi ba iniciaatoriinь baihanai rezylьtaadta, yiledberiiingee prograammiiji dyyrgexe, azalai byteesiiji deeşelyylxe ba byteen gargahan produukciingaa eeriinь sengiiji bagadxaxa g. m. talaar gaixamşag pokazaatelьnuudiiji tuilaza, ene talaar ceex soogoo, tereşelen, zavooduud deeree tyryy huuri ezelhen baina.

Zişeelxede, maart hara soo 10 parovooz remoontolzo gargaxa plaantai baihan aad, 11 parovooz remoontolon gargaza, yiledberiiingee prograammi ylyybşelen dyyrgehen baina. Ene onoi negedegeer kvaarl soo azalai byteesiiji 20 proc deeşelyylze şadaa. Byteen ga gahan produukca—remoont logdohon parovoozuudaini eehediinь sen nelieedgyi ba gadxagdahan baixa jym. Tu brigaada xadaa ede amzalta nuudaa bexidxeed, tereene ulam yrgedxexe ba olodxoxoo belen.

Ene brigaadiin çleengyyde olonxinь staxaanovcuud, udaa niguud bolzo şadaa. Edene xadaa şine noormiiji ylyybşe len dyyrgeze, yiledberiiin yi der pokazaatelьnuudiiji xaruu dag baina. Zişeelxede, nyxe Noovikov—250 proc., Kyzne coov—250 proc., Teşkeeviç-300 proc. Popoov—250 proc Xarlaan—220 proc. g. m. yde ydereigee yiledberiiin daabarii dyyrgedeg ba yşee hainaar xy deimerilxiiji naiduulnad.

Kollektiiveinь d u n d a poli maassova xydelmeri tah raltagyi jabuulagdana. Zi şeelxede, plaanai johoor, ga zeed zurnaal unşalga xegden Yiledberiiin ba busad teemee eldeb beseede xegdedeg bain Tiigeed, 5 xonog soo 1 da yiledberiiin soveşçaani xeze, t reen deeree yiledberiiin, texn çeske, racinaliizaatorska asu dalnuud ba socialiis sorevnov niiin jabasa tuxai xelsedeg ba xala şuxala praktiiçeska xemze jabuulganuudiiji zoxioodog ba xa jym. Enenь ton zoxis meetod. Xydelmerişedeinь b doto huralsalanь bolzo yge

Brigaadainь çleengyydei du da 8 kommuniistnuud bii. T dener xadaı avangaardna ro liiji xaruulna. Eneentejee xa ta, BKP(b)-ein istooriiiji samo tojaatelьna yzedeg baina Profsojuuzna organizaaciin x delmerinь hainaar tabigdanx Profoorgonь soloto staxaan vec nyx. Zelezninoov. Te xadaa nyx. Miinçenkiin xyd meridenь tuhaldag baina. E brigaadiinxidai azalai discipl ne muu bişeer tabigdanxai.

Tus brigaada, tereşelen, reenei byxii çleengyyd bol Staalinska Gurbadugaar Taba zilei neremzete socialiis sor novaanida yninei orolson konkreetne ujalganuudiiji ab bainad. Mynee xadaa apre hariinь xydelmeriiin rezylьt duud xaragdaa gebel, 12 pa voozilji remoontolon garga plaanaa sym gyisedxeze şad Byteen gargahan produukci şanar, nelieedgyi deeşel baixa jym. Mai hara soo b hainaar xydelmerilxe baihan ene brigaadiinxid naiduulan lened.

C. D. DAMDINZAAPOV

MAIN NEGEN

Byxii delxein azalşad bolbol eeriingee bojevoi praazdnig, ulasxoorondiin proletaarska solidaarnostiiin praazdnig—main 1-nei yderiiji ene zilde tabidaxiaa praazdnovalza baina. Ene praazdnigai bojevoi xaraakter tuşaa kommuniizmiin yndehe huuri tabigşad negente bişe temdegledeg hen.

Reformiistnuud ba opportuniistnuud xadaa mainegenei praazdnigiiji jyre le meşçaanska proguulkiin xaraaktertai bolgoxiiji sag yrgelze hededeg baigaa. Gebeş, byrzyazii ba opportuniistnuud xadaa xydelmerişen angiiin ulasxoorondiin jediinstviiji ebdeze şadaagyi ba şadaxaşgyi baina. Proletaarska solidaarnostiiin praazdnig—main 1 bolbol Kommuniis Internacionaalai bojevoi znaami doro urgan badarhan jym. Kominteerniin Ispolkoom xadaa 1919 onoi mainegentei daşaramduulan gargahan xandalga soogoo iigeze bişehen baina: „Kommuniis Internacionaal bolbol main 1-nei ulasxoorondiin praazdnigai organizaacalgiiji eeriingee garta abna“.

Ene zilde, kapitaliis oronuudai azalşad bolbol ulasxoorondiin ton xursadahan orşom baidalai ysloovido, azal ba kapitaalai xoorondoxi zyrişeldeenyydei ulam xyseteigeer urgaza baigaa ysloovido, mainegenei praazdnigiiji ugtaba.

1929—33 onuudai ekonomiiçeska kriizisei şişereltehee garza xysed yrdieegyi baigaad, kapitaliis delxei bolbol 1937 onoi xojordoxi xaxadhaa exilhen, şine kriizisei polosaada orood baina.

Kriizis bolbol Ameerikiin Xolbooto Ştaaduud, Aangli, Fraanciiji ba vojeenne ekonoomikiin reelьs deere garaadyi baigaa busad oronuudiiji ezeleed baina. Eeriingee ekonoomikiiji vojeenne laad deere tabihan ba eeriingee vojeenne promiişlennostiiiji xyseteigeer delgeryylze baihan, Germaani, Japoon ba Itaali xadaa kriiziste yşee nerbegdeedyi baina. Zygeer, ede oronuudhaa kriizis zailuulaşagyi: ede xadaa, agressiivne bişe oronuud kriizishee garza baixa yjedenь, kriiziste oroxo baina. Iimehee, şine kriizis bolbol ton yni udaan, unzagai ba kapitaliis azaxiida ylemze jixe hyidxel yzyylxe baina.

Kriizisei jesteestvenne xolşolon xadaa xydelmerigyişyydiiji ton jixeer oloşoruulaa. Faşiis diktatuuriin oronuudta, zişeelxede, Germaanida xydelmeriiin yder xadaa 10 çaasai, gadna, vojeenne indyystri deere—14 çaasai bolgogdohon ba Japoondo—xydelmeriiin yder 12—16 çaasaar yrgelzeldeg baina.

Ekonomiiçeska kriizisei rezylьtaadta, tereşelen kapitaliizmiin niite kriizisei gynzegiirehen deerehee, imperialiis gyrenyydei xoorondoxi zyrişeldeenyyd ton jixeer xursadahan baina.

Şine imperialiis dain exileed, xojordoxi zilee yrgelzelze baina. Delxeiji şineer xubaalga jabuulagdaza baina.

Bulimtaralgiin faşiis poliitika xadaa tomonuud „demokratiiçeska“ oronuudai — Aangli, Fraanca, AXŞ-iin—intereesyydte esergyy baibaşji haanь, ede gyrenyyd — xamagai tyryyn, Aangli bolbol agreessornyydte kollektiivne otpoor ygelgiin poliitikohoo arsaza, dainai xysiiji Soveed Sojuuzda esergyysyylen zoriuulxiiji hedeze, tere xysiiji erşedxene.

Gansa le, aguu jixe Soveed Sojuuz bolbol miirei poliitikiiji posleedovatelьneer jabuulna. Eneende—miirei ebdereşegyi ba ynen saxiuulşada—byxii azalşa xyntyreltenei hanal bodolonь inaglaltaigaar xanduulagdanxai baina.

Kapitaliis oronuudta, Kommuniis Internacionaalai xyseniinь xelberiltegyi urgana. Axadyygei kompaartinuudai çleengyydei toonь mynee 1.200.000 boloo. Komsomoolьcuud ba revoliycioonno zaluuşuudai toonь 1934 ondo 110.000 baihanaa, mynee 746.000 xyn bolood baina.

Faşiis oronuudta, xediiş şiryyn xatuu terrooroi baibaşji, haanь, kompaartinuud xadaa eehediingee xydelmeriiiji gynzegii podpoolido jabuulna.

Kommuniis Internacionaalai VII kongreess bolbol faşiizmda esergyy temeselei gol zamiiji delxein byxii kompaartinuudta zaahan baina. Ene xadaa proletariaadai xysiiji xydelmerişedei jediine froontdo negedxelgiin leeninske-staalinska zam myn, ene xadaa aradai, antifaşiis froontiiji byxezyylgiin zam myn.

Soveed Sojuuzai azalşad bolbol mainegenei praazdnigiiji, Leenin—Staalinai aguujixe paartiiin xytelberi doro tuilagdahan, byxedelxein - istoriiçeska udxaşanartai ugaa jixenyyd ilaltanuudaar ugtaba. Manai orondo **„kommuniizmiin tyryyşiin faaza—socialiizm gol tyleb bejelyylegdee“**. (Staalin)

Manai orondo byxii eksploataatorska anginuud eseslegden likvidiirevelegdee. Xyniiji xynei eksploataacalgiiji bii bolgodog şaltagaanuud ygeixegdee.

Socialiis revoliyyciin ton berxetei zorilgo şiidxegdeed baina: xydee azaxiiji kollektivizaacalga tygesxegdee. Kolxoozno stroi xysed byxezehen baina. SSSR-ei byxii aradai azaxiin texniiçeske rekonstryykce tygesxegdee.

Socialiizmiin ilaltanuud bolbol mynee yjiin gaixamşag dokymeent—aguujixe Staalinska Konstituuca soo zakonodaatelьna byxezyylegdehen baina. Oronoi ekonoomikiin şinedxen xubilgagdahantai zoxildon, terenei angiiinь stryktyyre xubilaa.

SSSR-ei azalşadai materiaalьna enxe amagalan baidalanь yderhee yderte urgana. Azalşadai kylьtyyrne xemzeenь ugaa jixeer urgaa. Xydelmerişen angi ba tariaaşadai xoorondoxi ilgaanь ulam byri tyrgeer ygei bolzo baina, tereşelen ede anginuud ba intelligeenciin xoorondoxi ilgaanь ygei bolzo baina. Soveed Sojuuz bolbol byxii soveed aradai moraalьna-politiiçeske jediinstviin, araduudai aguujixe barisaagai zişeeji byxii delxeide xaruulna.

Eeriingee bojevoi xytelberilegşe—Leenin—Staalinai paartiin xytelberi doro, Soveed Sojuuzai azalşadai tuilahan ilaltanuudanь ugaa jixe, zygeer, soveed aradai urda baigaa zorilgonuud xadaa byri jixenyyd baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd bolbol SSSR xadaa xygzeltiin şine polosaada, angigyi socialiis oobşçestvo baiguulgiiji tygesxelgiin ba socialiizmhaa kommuniizmda şilzen orolgiin polosaada orood baihan faakthaa yndehelhen, konkreetne zorilgonuudiiji todorxoilon eliryylhen baina.

Bidener bolbol manai promiişlennostiiin xygzeltiin teempiin ba yiledberiiin teeknikiingee talaar; tyryy kapitaliis oronuudiiji xysehen ba urdanь garhan bainabdi.

Bolьşeviigyydei paarti bolbol SSSR-ei ekonomiiçeska gol zorilgo bolgon, Jevroopiin tyryy kapitaliis oronuudiiji ba Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudiiji tereşelen ekonomiiçeska talaaraa, oiriin 10-15 zilnyydei torşo soo xysexe ba xyseze urdanь oroxo zorilgiiji tabihan baina. Mainegenei tuguud deere bişegdenxei, ene aguujixe zorilgonuud bolbol SSSR-ei azalşadai zyrxende, aguujixe bajarai ba omogorxoloi medereliiji tyryylen badaruulxa baina.

SSSR-ei ekonomiiçeska g zorilgiiji şiidxelge bolbol a lai byteesiiji byxiixemzeeg deeşelyylxiiji erine. Soveed S juuzai azalşad bolbol eeriing mainegenei praazdnigiiji so liis sorevnovaaniin şine d zelteer ugtaba, enceniiji, il gajaa terenei deede foorm staxaanovska xydeleeniij geneer delgeryylge xadaa SS ei ekonomiiçeska gol zoril şiidxelgiin şuxaliin şuxala rilgo myn bolno. Staalin Gurbadugaar Tabanzilei nere zete Byxesojuuzna socialiis revnovaani yrgeneer delger legdeze baina. Xeden predprijaatinuudai kollektiiv bolbol ene sorevnovaaniin ryyşiin itooguud tuxai orond raaportalza baina.

Soveed patriotiizm bo proletaarьska internacion miin mederelhee tahaldu daşagyi baina. Soveed orondo inaglaxa, kommun miiji baiguulxa jabadal— xadaa byxii oronuudai pr taarinarai niite xeregiiji jab han ba delxein proletaar revoliyyciin ilaltiiji tyrge hen udxatai baina.

SSSR-ei araduud xadaa m negenei yderte, eeriingee u xoorondiin proletaarьska s daarnostiiji, Kommuniis In nacionaalda eeriingee y baihiiji ba byxii delxein a şadai aguujixe voozdь—ny Staalinda esestee xyrter p danne baihanaa byxii delx demonstraacalxa baina.

MANAI SYLӨӨTE, XYSEN TYGES, TALAANTTA SOVEED ARAD, GEROINUUDAI ARAD, ZOXIOON BAIGUULAGŞADAI ARAD MANDAG!

Ç. D. Cedendambaajev.

Soveed patriotiizm tuxai duun

Tungalag ulaan şaraihaanь,
Tujaa gerel sasarnal!
Iraguu haixan duunuudhaanь,
Ilaltiin oşon badarnal!
Ynen tyryy nauukiingaa,
Ynder өөde dabşanal!
Ulam xyxiyy baidalda,
Oşoxiiji jixeer şamdanal!
Zorig sedьxeliim yrgehen,
Zoltoi xenei xybyyn be?
Dura hanaliim buliaahan,
Duuşa xenei basagan be?
Exe soveed oronoimnai,
Erxim patriood geeşe le!
Zulgui sogtoi iime zon,
Zuugaad mianga baixa le!

* * *

Doşxon halxin namdag geed,
Daliaa xumiaad bainagyil!
Gyn jixe dalaiji,
Gynzegyi geze ainagyil!
Orjol ynder Sajaanai,
Oroidoş garza şadana le!
Uha namag xataaza,
Ulaha xyben tarina le!
Iime jixe xysetei,
Ene xenei xybyyn be?
Bardam ildam zantai,
Baatar xenei basagan be?
Exe soveed oronoimnai
Erxim patriood geeşe le!
Zulgui sogtoi iime zon,
Zuugaad mianga baixa le!

* * *

Edenei gaixamşag ilaltiiji
Byxii delxei medene le.
Xyiten poolius manai geed
Xyygedş mynөө xelene le.
Suuta şuluun Kreemlьde,
Staalintai өөrteinь uulzanal!
Aldarta sjeezdiin tribyynhee,
Altan ygenyydenь duuldanal!
Odon tugaa manduulhan,
Omog xenei xybyyn be?
Ybsyyn deeree oordentoi
Ider xenei basagan be?
Exe soveed oronoimnai
Erxim patriood geeşe le!
Zulgui sogtoi iime zon,
Zugaad mianga baixa le!

Ş. GENIINOV

DUUN

Jaagaaş gojoor ogtorgoidom
Jalaraad bainab odo-myşed,
Jamar todoor zyrxendem
Hanagdaad bainab minii nyxer.

* * *

Tungalag gojoor ogtorgoidom
Tolorood bainal odo-myşed,
Todoxon elieer zyrxendem
Togtonxoi bainal minii nyxer.

V. V. Majakoovskii

MAI

Hyrөөte
xuuşan sagai
Main Negeniii hananab.
Hyylşiin gerei saaguur
xorgodozo oroo hem.
Xioloin xaranab:
xaana zandaarm,
xaanab xasag?
Kieepketei
xydelmerişen,
gartam—guurhan.
Suglarnabdi—
paroolioo gybed geed,
saaşaa burd genebdi.
Sokoolnikhoo saana,
xulgaişad,
şaikanuud şingieer
Egee dylii
byglyy nuga sooguur
xorgodoo hemdi.
Etigeltei nyxedөө
xoruulda
jaaran tabinabdi.
Endee, jaaran,
abiaagyixeneer
yge xelelgen.
Eber soohoo
Ulaan tug
ugzaran abza,
Jabanabdi,
byleg samsanuud subana
manai xoinohoo.
Tyrd gebe gente.
Myşer xuxarba.
Morinoi tyberөөn.
—Tyrmede huulgaxab!
Helme doro!
Niurgiiş soxixob!—
Bidener tiibeş,
naidalga ygei
uidxarta xabşagdaagyibdi.
Bidener medegşe hemdi—
xoinhoomnai manai tylөө
zavood faabrikiin delxei.
Bidener medegşe hemdi—
ene minuutiiji
Byxii delxei
azalşad guiranşad
şyyn abxa geze.
Tug barihan xybyymnai
helmede sabşagdan
unaxadaaş
Minii şuhan
ton ynen tarilga geze
medegşe hen.
Sag jirexel—
jirehen zoniiji
nerelze baraxagyil,—
Ulaan tuguud
xeden millioonooroo
ulairan bodoxol!
SSSR geze
baragdaşagyi xysen,
xeden zuun,
miangan zilnyydte
ataakalan oroxol!

ZURAG DEERE: „Iskyysstvo“ geze, gyrenei izdaatelьstvaar gargagdahan, Denii ba Dolgoruukovai şine plakaad.

(TASS-iin fotoxrooniko)

Dabaa Damblin

Main negenei ugtamza

Exe soveed oronoim
Erxeer dyyren araduud,
Manai omog, doriuun
Mianga, millioon patrioodund
Azaldaş, xaanaş, ilaltii
Amzalta tyges tuilaad
Aldarta Main negejee
Ugtaza jirebel xabarxaad.

* * *

Mandaza jirehen
Main negenei yderte
Aguu soveed oronoim
Azalşad byxen barandaa,
Manai dylete patrioodund,
Manai omog geroinuud,
Manai ulaan armeicuud,
Manai arad bultadaa
Ulaan tugaa namilzuulaad,
Ulam өөdenь manduulza
Omog duugaa duulanal.
Plakaad, loozung delgeen,
Faakeliin gerelde jalaruulan
Paraad deeree zagsanal.

* * *

Xyxe senxir ogtorgoido
Xyyjen niidenel samolioodund.
Uhan dalai okeaanda
Omog tamarnal flooduud.
Tala daidaar tarşaganaad
Traaktor maşiinanuud zeletenel.
Dalaidaş, agaartaş, gazar deere
Duumnai nerjenel bajartai.
Internacionaliizmiin tug doro
Erşemtei zagsanamdi bidener!
Bojevoi xysejee xarajiil!
Bojevoi şadalaa şalgajiil!
Erşe zorigoo erşedxeed
Erximeer, saaşaa dabxijiil!

* * *

Xarxis byrzyazii, kapitaaltan,
Xomxoi, şunaxai faşiistan,
Aguu oronoimnai xiltiji
Alxaza oroxoo zabdaa haanь,
Өөriinь terenei territoori deere
Uxese soxin daraxabdi.

Ş. NIMBUUJEV.

Manai zagsaal

Bojevoi tuguud oşotono,
Ulaabxin gerelten jalarna.
Bajarai duunuud dolgitno,
Oronoo dyyren sasarna.
Zorig manai zangirna.
Zagsaal manai dabxina.
Mergen geeni voozdьjoo
Magtan duulan dabxina.
Narata haruul oronoo
Namxalzuulan dabxina.
Hyrtei bidenei urdamnai
Haixan xargii tolorno.
Oroi tolgoi deeremnai
Ulaan tujaa badarna.
Ene manai zagsaalii
Emdexe xysen baixagyi.
Xysen tyges maarşiimnai
Xaaxa xaalta baixagyi.

...ONSKO BULIMTARAGŞADTA ESERGYY TEMESELDE

...moi ijyylьde, Xitadtai ...lxedee, japoonsko vo... bolbol tyrgeer ba ...ilaxaar hanahan bai...n samurainuudai ha...boloogyi. „Buu zebseg...ergyysexe“ gehen xy...uriaa bolbol byxii Xi... dotor xanxinan del... baina. Oronoigoo zyg..., xede millioon bodoto...uud xadaa interveent...esergyy zebsegte teme...agsan bodhon baina. ...yjiin buu zebsegeer ...mag baigaa. Tiixedenь, ...d ba dereevninyyd...uu zebseg beledxexe ...aatinuud“ yglөөnhөө ...tor xydelmerildeg bo...e, xitad yrgen helme...uuta zadanuud darxa..., zarim masterskoinuud ...u zebsegşji beledxeg...oloo hen. Arad bolbol ...zergeeree zebsegzeze, ... oşoo belei.

...onsko buzar bulimtarag...ergyy temesel, aguuji... aradai nacionaalьna...giin geroiiçeska teme... hen.

...nsko aarmi bolbol Xitad...gyy exilhen dainaigaa ...n torşo soo, alagdahan ...dahantaigaa xamta, 800 ...axuu xynyydee geebe. ...ylyy japoonsko samo...anь xitadai aviaacaar ... artilliieereer buta so... Japoonsko 580 vojeen... baga syydnenyy...uu şingeegdee.

Japoondo elьgeegdedeg svoodkanuud soogoo, japoonsko vojeenne komaandovani xadaa өөhediingөө „ilaltanuudiiji“ ubaigyigөөr hairxadag jym. Zygөөr, olonxidool, Xitadta japoonsko buu zebsegei „ilaltanuud“ tuxai doneseeninyydiiji elьgeexii duralagşa—japoonsko generaal bolbol tedenereer „daişalan ezelegdehen“ goorodiiji xyrieelen baigaa xananuudhaa saaşa xaraxajaa tybegşeedeg geeşe. Tere xadaa partizaanguudhaa aidag ba nemelte xyse abangyigөөr tedenertei baildaanda oroxiiji şiidedeggyi baina. Partizaanska olontooto otriaaduud bolbol japoonsko samurainuudta amariiji yzyyldeggyi baina.

Xitad aradai maassanuud xadaa daisantai temeseldee aguu jixe geroiizm gargana.

Xitadai, xoliin dereevninyydteşji, exenyydenь өөhediingөө yxibyydiiji untuulxa zuuraa, өөriingөө aradai baatarlig jabadal tuxai, aradaigaa zorimgoi ba tyges zyrxete geroinuud tuxai duulna...

Poojezd xaişaa oşoob?

Amyniice teehen, japoonsko seregei poojezd bolbol tymerzamai uçaastogai egse ygsyyr өөde, Şanьsii proviinciin urda zygdexi Linьfiinь staanca teeşe aaliaar dabxiaa. Hyniiin xaranxii xadaa toiron baigaa bygediiji daldalna, parovoozoi le galnuudanь zamiiji gereltyylne. Poojezdiiji ydeşehen, japoonsko soldaaduudai otriaadanь, golovnoi vagoondo huuba. Soldaaduud xadaa huurinuudaa olood, şaşaldaa jarildaa xene, tedenerei zarimaniinь hazana. Parovoozonь skloon deere garza vagoonuudaa tataad, bogonixon gydoog ygebe. Nege xedii minuuta bolood, poojezdnь skoorostioo nemeze, staancada jirebe. Soldaaduud vagoonhoo garza, xylnyydeigee şalaaji gargaza, sostaavaigaa xazuugaar jabaza bainad. Gazoliin teehen, hyylşiinь platfoorma deere gente gal xaragdaba. Platfoormanь sostaavhaa taharan ilgarza, dylөөr xyrieelegdeed, zamaaraa gedergee jabaşba. Eneenei hyyleerenь, pylemiootno buudaldaan duuldana. Soldaaduud bolbol dyreze baigaa platfoorma teeşe gyilden oşobo. Terenei oironь jireed, tedener staancada şadar urgaza baigaa şugil burgaahan soo, xorotohanaltaniiji bedereebdi geze demii denşebe. Çasovoinuudanь gaixaşood, toiron baigaa xaranxiiruu xaraza baixa yjedenь, poojezd bolbol konvoiirnuudiiji ba jabaxada bolxo gehen signaalnuudiiji xylieengyi, gente tyrgenөөr staancahaa zailaza jabaşoo. Soldaaduud xadaa poojezdiin xoinohoonь gyildene, teed, şugii burgaahanai saanahaa, gente pylemioodoor buudaxadanь, japooncuud aihandaa, staanca teeşe arilba.

Ede bygediin bolxiinь urda tee, niitagai partizaanguudai xytelberilegşe, kapitaan Lii bolbol letyyçe miitingede өөriingөө nyxedyydiiji sugluulaa hen. Lii gegşiin ygenь bogonixon baigaa: „Nyxedyyd! Ybel oirtozo baina. Ybelei ysloovinuud soo amzaltataigaar temesexiin tulada, bidenerte xubsaha ba amyniice şuxala, amyniice teehen, japoonsko seregei poojezd Linьfiinь oşozo jabana gehen medeeseliiji haja abaab, hyniin xaxadta tende baiza magad“.

Partizaanguudta bygede eli boloo.

—Xen namtai oşoxob?—geze Lii asuuba. Partizaanguud xadaa komandiirtaigaa oşoxiiji bygedeeree duralaa. Tiixedenь, kapitaan Lii xadaa, ton zorimgoi 50 bojeecyydiiji şileze abaad, tedenerte өөriingөө plaaniiji todorxoilozo ygebe.

Tymerzamai polotnoonь xadiin egse xajaa өөde deeşelhen gazarta jireed, partizaanguud bolbol xaranxiigaar xalxalagdaza, poojezdiiji xylieebe. Parovoozoi galnuudanь xaragdaba...Vagoonuud ton oirxono zergeşen jirexe yjedenь, partizaanguud bolbol vagoonuudai ploşçaadkanuud deere hyren garza, hyyleerenь, şimeegyigeer oroi deerenь garşahan baigaa.

Linьfiinьhee nege xedii kilomeetrte, bytyy ba xyngyi gazarta, poojezdnь baişaba...Lii gegşiin otriaadai busad partizaanguud bolbol tereeniiji ende xylieeze baigaa. Xojor çaas bolood, vagoonuudai aşaanuudanь buulgagdahan jym.

Xitad liootçiguud

Xanьkooygoi ralioondoxi agaarai baildaanuudai negendenь xojor talahaa 60 bombardiroovşçiguud ba istrebiitelьnyyd xabaadahan jym. Xitad liootçiguud bolbol japoonsko 12 samoliooduudiiji butasoxibo, japoonsko 15 liootçiguud alagdahan baina. Xitadai zaluu aviaaca xadaa jixe ilaltiiji tuilaba. Liootçig Vaan-Jy-gyaan bolbol ene baildaanda daisanai xojor samoliooduudiiji butasoxioo hen. Tere xadaa şarxatahan bolboş, byxii talahaa buuduulşahan samoliood deeree, Xanьkooyhoo xolo bişe, gazarta buuba. Goospitalda baixadaa, Vaan bolbol agaarai baildaan tuxai todorxoi zyilnyydiiji xөөreze ba өөr tuxaigaa xeden yge xelebe...

„Dainai exilxehee xoişo, —Vaan xelene,—bidener liootçiguud bolbol manai maşiinanuudhaa zaisaza negeşji oşoogyibdi. Tere yder, yglөөgyyrenь, protiivnigai samolioodund xadaa Xanькooy teeşe reidede beledze baina gehen medeesel abtahan baigaa. Bidener bolbol daisaniiji ugtaxaa beledxeebdi. Japoonsko 38 bombardiroovşçiguud Xanькooy teeşe oşozo jabana geze yderei xaxadta medegdee. Manai samolioodund agaarta niiden garba. Goorodoi zyyn-xoito seektor deegyyr yngerze jabaxadamnai, daisanai xojor samolioodund minii xoinohoo namnaa hen. Bi xadaa gazarta buuxa baatai boloo hem.

Protiivnigai ognevoi liiniijinь duramaar todorxoilood, atakovaalxiin tulada poziiciiji tyrgenөөr şileze olood, bi bolbol agaarta daxin niideze garaab. Gurba minuuta bolood, baildaanai seektor soo oroob. Japoonsko maşiinanuudai negiijinь şagaaza, pylemioodoor buudaza exileeb. Daisanai samolioodoi benziineinь baaghaa goriuuçiin goozozo jabaxiiji darii azaglaab. Protiivnigai gemtehen maşiinanь gazar teeşe galdiaa hen. Toirood xarabab—japoonsko taban samolioodund nam teeşe jireze jabba. Tedenerei buudalgahaanь zaisan, dooşoo buugaab. Protiivnig bolbol xoinohoom namnaza jirebe. Minii manevriirovelze jabaxa yjede, japoonsko nege samolioodonь minii buudalgada dairagdaza, hyyleigee zarimiinь geegeed, dooşoo unaşoo. Ene yjede, minii maşiiniiji busad samolioodundhaa buudaza baigaa. Maşiiniim xeden gazarta soo symer buudazarxihan baigaa. Maşiniingaa gemtehen deerehee, gazarta buuxa zuuraa, jixeer dorьbizo, mederelee geehen bainab... Gebeş, eneşji baragdaa, baildaanda daxin oşoxodo bolno“...

* * *

Xitadai zorimgoi pilooduudai dunda, kapitaan Loo Çzyy elite baina. Tere bolbol daisanai 11 samoliooduudiiji buta soxioo. Loo xadaa Xanькooy deegyyrxi baildaanda japoonsko medeeze liodçig leitenaant Takesyydziin samolioodiiji buta soxihon baina.

Aimag dotoroo tyryy kolxooz

Biçyyr, apreeļь 27. (Telefoonoor abtaba). Aimag dotoroo tyryy jabaza baigaa, Ara-Xereetiin somonoi, Jezoovoi neremzete kolxooz bolbol xabarai tarilgiiji ton organizoovannoor exilhen baina. Mynөө brigaada byxendenь unşagşad, beseedçigyyd tomilogdonxoi, kolxoozniguudaiнь azalai discipliine ton hain ba tedenei azaliinь hainaar, zybөөr organizovaalagdahan baina. Tus kolxoozoi kolxoozniguud bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida yrgenөөr xabaadalsaza, azaldaa ton hain pokazaatelьnuudiiji tuilana. Paaxarь-kolxooznig nyxer Kyznecoov S. A. bolbol nege lemeextei plyygeer 1, 10 gektaar gazariiji xaxalxa noormotoi aad, yder byri 1, 60—1, 70 xaxalna. Myn, paaxarьnuud nyxed, Dorziijev Pynseg, Oçiirov, Oçiirova gegşed 1, 50 gektaar xyrter xaxalnad. Xydelmeriinь şaвar erxim hain—xaxalalgiinь gynzegiinь agrotexniiçeske zaabariiin eriltede xariuusana. Seejalşçig nyxer Dugaarov bolbol ydereigөө noormiiji 117—120% xyrter dyyrgene. Ede bygediin rezylьtaadta, tus kolxooz (tyryylegşenь nyxer Saxijaajev) bolbol xabarai tarilgiin plaaniiji 50 proceent dyyrgeze şadaa. Xarin, şiniice ba jaariciin kylьtyyrenyydei tarilgiin plaan 80 proc. dyyrgegdenxei.

Iimehee, tus kolxooz xadaa aimagai gyisedxexe komiteedei ba BKP (b)-ein aikoomoi damzuulgiin ulaan tugiiji abba. Ene kolxoozoi kolxoozniguud xadaa tarilgiin byxii koompleksno xydelmerinyydiiji, ulasxoorondiin proletaarьska solidaarnostiin praazdnig—main negende dyyrgexe geze ujalga abaad, byri xyseteigeer xydelmerilze bainad.

Gadna, tus kolxoozdo xydelmerilze baihan, Biçyyrei MTS-ei traaktorna brigaada (brigadiiranь Dorziijev) bolbol ynexөөr le hainaar xydelmerilze baina. Tus brigaadiin traktoriistnuud bolbol socialiis sorevnovaanida barandaa orolsozo, azaldaa hain, ynder pokazaatelьnuudiiji tuilana. Ene xadaa xabarai tarilgiiji sag bolzortonь dyyrgeze, ynder hain urgasa xuriaalgiiji xangaxa. Biçyyrei MTS-ei direekce bolbol ene erxim xydelmerinyydeinь tylөө tus brigaadada MTS-eigee direekciin damzuulgiin ulaan tugiiji bariuulba.

Ciibikov.

Viistavkede xabaadalsaxa xyndete ərxejee bexizyylxiin tylөө

Muxar-Şiber. (Telefoonoor abtaba). Oktiaabrьska selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxooz bolbol socialiis serevnovaanida aktiivnaar xabaadalsaza, tarilgiingaa xydelmerinyydiiji bogonixon bolzorto dyyrgexiin tylөө temeseze baina. Apreeliiin 25-da, tus kolxooz bolbol tarilgiingaa plaaniiji 71 proc, dyyrgee. Kolxoozoi tyryylegşè nyxer Bindaarov bolbol kolxoozniguudaigaa xysiiji zybөөr organizovaalhan ba tedenerenь azalai hain pokazaatelьnuudiiji xaruulna, bytөөseteigөөr xydelmerilne.

Tus kolxooz bolbol tarilgiin byxii koompleksno xydelmerinyydiiji jabuulgiingaa talaar, aimag dotoroo tyryy jabaza, BKP(b)-ein aikoomoi ba aimgyisedkoomoi damzuulgiin ulaan tugiiji abba.

Gadna, ene kolxooztoi socsorevnovaani batalhan, Şaraldain selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxooz muu bişeer xydelmerilne. Tus kolxooz bolbol tere yderte 718 gektaar gazarta oroohoto kylьtyyrenyydei tarilgiiji jabuulza, tarilgiingaa plaaniiji 45 proc. dyyrgebe.

Gaşain MTS-ei №14 traaktorna otrlaad bolbol ton bytөөseteigөөr, organizoovannoor xydelmerilne. Traktoriistnuudainь azalai discipliine zişeete hain. Ene brigaada xadaa erxim xydelmerinyydeigee tylөө MTS-eingee damzuulgiin ulaan tugiiji abaa. Kolioosno traaktorai traaktoriist nyxer Şooloxov bolbol seejalkeer 14 gektaar gazar tarixa noormotoi aad, 16-17 gektaar tarina. Traktoriistska Varvaara Pavlyyckaja bolbol kolioossno traaktoraar 7 gektaar xyrter xaxalna. Traktoriist—BKP(b)-ein çleende kandidaad nyxer Alekseejev bolbol „ÇTZ—NATI" traaktoraar 16-17 gektaar xyrter xaxalna.

Aimagai xytelberiixii oorganuud bolbol busad kolxoozuudiiji geegdelheenь gargaza, tyryy kolxoozuudai zergede oruulza, aimag dotoroo tarilgiin ertiin xydelmerinyydiiji oiriin ydernyydte dyyrgexe johotoi. Ene xadaa Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede aimagaaraa xabaadalsaxa xyndete erxiiji aldaxagyin tylөө temesel myn bolno.

Zybkoov.

Xiliin saanahaa

Belьgiiiske xile deere germaanska seregyydei koncentraaca

Loondon, apreeliiin 27. Keelьnhee, „Deili telegraaf eend moorning poost" gazeedei korrespondeentiin medeeselnyydei johoor, ene goorodoi raioondo, hyylşiin 24 çaasai torşo soo, baruun zyg teeşe germaanska seregyydei tahalduugyi jabaza baihiijinь azaglagdaba. Germaanska seregyy... Iiangajaa jixe koncentraaca... daa Eipen ba Malьmeedi raio... nuudai tende, belьgiiiske xi... şadar bolzo baina. Ene raio... nuud bolbol versaalьska d... govoroi johoor, Germaani... Beelьgide ygtehen baina.

(TASS)

Xitadai aarmi, өөriingөө operaaciiji aktiviziirovelne

Çynciin „Dagynbao" gazeed bişene: „Xitad seregyyd xadaa xeden olon froontnuud deere dobtolgiingoo operaacanuudiiji delgeryylbe. Taaramzatai zoxid ysloovinuudai ygei baihan tulada, niite koontrdobtolgodo orolgo bolno bişe. Operaacanuudai amzalta bolboi xitadai aarmiiin urgaza baihaniiji ba ezemdegşedei aarmiiin huladaza baihaniiji xaruulna. Apreeliiin tyryyşiin xaxadta xitad çaastьnuudaar 80 pyynktnyyd daisadhaa seberlegdehen baina. Zyyn froont deere xitad çaastьnuudai sag yrgelziin ataaka bolbol japooncuudiiji şanxaida ba Ysyynde vojeenne baidaliiji sonosxoxo baatai bolgohon baina.

Gyandyyn proviincodoxi fro... tiin iiini bolbol Kantoondo d... bolzo jabana. Ene yje soo, ... pooncuud bolbol 20 miangal... ylyy xynyydee aluulhan b... na".

Şanьsii proviincada, hy... lei haranuudai torşo soo ge... del bolbol xubiiza, xitad... çaastьnuudai tuhada baina g... gazeedyyd temdeglene. Xita... aluulhan nege soldaadta... japoonoi gurban soldaad... xyrtene.

Gazeed bolbol zakliyçeeni... zaana: „22 hariin torşo soo b... hon daında, xitad aarmiiin z... segleige bolbol 100 proce... urgahan baina. Daisadai a... miiin buudalgiin xysen 40 p... ceent baga boloo".

MAIN NEGENEI YDE... NYYDTE XAANA OŞ... ZO, JYY XARAXAB...

TEAATR BA KINOO... NUUD

Orod draamiin gyr... teaatr bolbol main neg... ydernyydte jamar postan... kanuudiiji xaruulxa bainab... xede, main 1-ei ydeşe ... Goorьkiin, „Meşçaan" ... pьjeesiiji ba main 2-to N. Po... dinoi, „Buutai xyn" geze ... tooriko-revoliycioonno p... siiji xaruulxa.

Gyrenei Buriaad-Mo... teaatr bolbol main 2-oi ... N. Baldanoogoi, „Xojor ... geze pьjeese xaruulxa ...

Sojuuzkinoprokaatiin ... riaad-Mongoloi otdeleeni ... bol main negenei ydern... Ulaan-Yde goorodoi kinoo-... nuudai ekraan deere ... fiiiьmeer" gargagdahan ... nin 1918 ondo" geze isto... revoliycioonno fiiiьm, „Tan... „Çapaajev" Baltiicuud", ... lain poost", „Bolootno sold... „Goorьkiin baga nahan", ... raaktertai basagan" g. m. ... kartiinanuudiiji xaruulxa b...

MYZEINYYD

Ulaan-Ydiin **istooriko-... liycioonno** ba Antirel... no myzeinyyd bolbol mai... yder neelgetei baixa. An... glooznomyzei bolbol „... niizm" ba „SSSR-bolbol m... va, burxangyişyydei oron"... şine vitriinenyydiiji h... neehen baina.

Raadioogoor xelelge

Buriaad-Mongoloi v... bolbol main I-ei yder, ... nei 8 çaashaa exilze, ... medeeselnyyd, revoliyci... duunuud ba maarşanuuda... ceert, oblastnoi gazeed... tyryy bişegyyd, voozdьnu... exe oron tuxai duun... prograammiin johoor ... baina.

Ene yder, yglөөnei 11 ... haa 13 çaas xyrter Ulaan-... revoliyyciin plooşçadь de... main negenei paraad, de... raaca ba miitingiiji tra... calxa baina.

Tiigeed, yderei 13 ... Moskvaahaa retransliaa... bolxo.

Zediinxidhee zişөө abxa

1938 ondo, Zediin aimagai kolxoozniguudai ba kolxooznicanuudai iniciatiivaar, voroşiilovsko vsaadniguudai vzvood organizovaalagdahan jym. Tus vzvoodto xabaadagşadainь too yder byri olon bolzo baina. Tus vzvoodoixid bolbol taktiiçeska zaniaati yngergedeg, vintoovkanuudiiji, garai ba stankoovo pylemiooduudiiji, myn busad zyilnyydiiş şudalna.

Tus komaandiin organizovaalagdahan yderhөө, aimagai byxii kolxoozuudta moridiiji erximeer xaruulhalxiin tylөө socialiis sorevnovaani delgerhen baina.

Yçөөtein selьsoveedei dergede organizovaalagdahan, vsaadniguudai komaandiin xytelberilegşenь soloto kolxoznica, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin delegaad nyxer Galdaanova bolhon baina. Nyxer Galdaanovaagai xytelberildeg komaanda xadaa oboroonno xydelmerihөө gadna, kolxoozniguudai dunda poliit-maassova xydelmeri yrgenөөr jabuuldag baina. Ene mete zişөөnyydiiji dursabal, neileed olon baixa jym.

Zediin aimagta organizovaalagdahan voroşiilovsko vsaadniguudai komaandada kolxoozoi erxim xynyyd xabaadana.

Neileed olon kolxoozuudta, osoaviaxiimai şine organizaacanuud, oboroonlin kryzooguud organizovaalagdaza, vojeenne xeregiiji şudalza bainad. Zişөөlxede, 1939 onoi negedexi kvaartal soo voroşiilovsko vsaadniguudai noormiiji 56 xynyyd, PVO—246; voroşiilovsko streloogoi noormiiji—74 xynyyd ygehen baina.

Zediin aimag bolbol osoaviaxiimai xydelmerieөr tyryy huurida jabana.

Zediinxid bolbol BKP(b)-ein XVIII sjeezdeer tabigdahan zoriigiiji—vojeenne xydelmeriiiji şangadxaxa tuxai togtoomziiji ba byxii azalşadiiji mobilizacioonno belen bailgaxa gehen, nyxer Staalinai zaabariiiji bodoto deerenь bejelyylze bainad.

Iimehee, Buriaad-Mongol ASSR-ei byxii kolxoozniguud ba kolxooznicanuud bolbol Zediinxidhee zişөө abza, maassova-oboroonniin xydelmerieө ynder deede xemzeede yrgegtii!

ZURUG DEERE: Zediin aimagai kavaleriiçeske vsaadniguud—kolxooznuiguud xadaa huralsal xeze baina. (Çernoovoi foto).

Hyylei medeeselnyyd

Boliiviiji faşizaacalga

Nьjuu-Ioork, apreeliiin 25. Jynaited preess aagenstviin medeesehenei johoor, boliviiiske prezideent polkoovnig Geerman Byyş bolbol өөriigөө diktaator bolgon sonosxozo, oron dotor faşiis reziimiiji bii bolgobo.

(TASS).

Amerikaanska ulaan Kreestiin, xitadta tuhalamza

Vaşingtoon, apreeliiin 25. Amerikaanska ulaan Kreestiin tyryylegşe Deviis bolbol, yngerhen zilde ene organizaaca xadaa xitadai xynzonoi tuhalamziin foonddo 810 miangan doollar ygehen baina geze medeesene. Tereenhee gadna, Xitadta neiieed jixe şeniice ba medikaamentnuud elьgeegdehen baina.

(TASS).

Aanglida ekonomiiçeska kriizisei urgalta

„Ekonomiist" geze angliiiska zurnaalai medeesehenlinь xadaa, Aanglidaxi promiişlennostiin gol şuxala ootraslьnuudai yiledberiinь, maart harada, urda urdiin haranuudtai sasuulabal ton jixeer urgahan baina, ene urgalta bolbol praviitelьstvenne zakaazuudtai barisaatai baihiijinь zaana.

Negedexi kvaartal soo promiişlennostiin hergeltiin xediiş xaragdahan baibaş, angliiiska azaxii bolbol ton gynzegii kriizistei baidal soogoo baihaar le baina. Mynөө yjede, konьjynktyyreinь niite iindeksi bolbol kriizisei exilxiin urda teexi yjehөө 10 proceet şaxuu dooşoo baihaniijinь xaruulna.

Xloopkiiji xereglelge xadaa yngerhen zileixitei sasuulxada, ton jixeer dooşoo oroo. Sydobaiguulgiinь objoom xojor daxin şaxuu baga bolbo.

Serьjoo importalalgiin bagadxagdahanai uşarhaa, Aanglidaxi iimport bolbol, ene onoi negedexi kvaartalda, yngerhen zilei ene yjetei sasuulbal, 2 millioon fyynt sterliingnyydeer xorohon baina. Angliiiska tovaarnuudai eeksport bolbol 1.700 miangan fyynthee deeşe sterliingnyydeer unaa.

Yrgen maassanuudai xudaldan abalgiin argaşadabarinuud urganagyi. Roozniçno naimaanai oborooduud dooşolhoor.

Xydelmerigyişyyd bolbol bagadxahan, oficiaalьna medeenei johoor 1897 mianga baina. Tiime deerehee Aanglida doloodoxi xydelmerişen byxen xydelmerihөө xahagdanxai baina.

Kapitaalnuudai ton jixe yteeçkenyyd bolbol gol kapitaalai yrgedxelgede ba şinelelgede serьjoozno haad, bolxo tere xadaa kriizisiji dabalgiin pyynktnь bolxo geze medeetei baina.

(TASS).

AXŞ-iin olon millioon yxibyyd hurguulinuudai gazaa tee baina

„Geraalьd tribyyn" geze gazeed bolbol AXŞ-iin bygedeniitiin huralsai deere togton xelexe zuuraa, tus gyren bolbol eneenei talaar ton geegdengi baina geze xelene. Mynөө AXŞ-da exin ba dunda hurguulinuudta hurxa argaa xahagdahan 4 millioonhoo ylyy yxibyyd bii geze toologdono. Gazeed bolbol, olon tooto bagşanarai, xyşer xynde baidalda baihaniinь todoor xelene. Ameerikiin byxii bagşanarai 25 proceentenь kvalificiirovanne bişe xydelmerişedhөө dooşo xylehiiji abdag baina.

(TASS).

Palestiiniin tuşaa angliiiska şine plaan

Loondon, apreeliiin 26. „Deeili telegraaf ende moorniag poos" gazeedei medeesexenь, Palestiiniin gyrenei jireedyi baiguulaltiin tuxai angliiiska hyylşiin duradxalanь, araabska kryygyydte ton jixe anxaraltaigaar ugtagdahan. Britaanska praviitelьstvo bolbol Palestiiniin federatiivna baiguulaltiin edeihee arsaba. Palestiinska gyren bolbol şiizen orolgiin arban zilei yjiin torşo soo miniistrske xojordoxi şatiin poostnuudiiji polestiinska araabuudta ygelgeteigөөr jidiine baixa johotoi. Gyren bolbol

Velikobritaaniiin niite xamagaalalga ba xytelberi doro baixa bolno. Ene reziimiiji arbanzilhee ylyy yrgelzelyylge xadaa Liige naacatai, araabska gyrenyydtei ba palestiinska jevreinyydtei yngergegdehen soveşçaaniiin hyylde xegdeze bolno.

5 zilei torşo soo Palestiinada yşөө 25 miangan jevreinyyd oşozo bolxo, terenei hyyldenь emigraaca xaagdaxa johotoi.

(TASS).

Xitadai dobtolgo tuxai angliiiska medeesel

Loondon, apreeliiin 26. Xitaduudai dobtolgiin teempnyyd bolbol sag yrgelze urgana geze Gonkoonghoo medeesene. Froont deere şine xysenyyd elьgeegdee.

„Deili telegraaf end moorning poost" gazeed bolbol japoonsko froontiin iiini xaanaşji hularaa geze damzuulan medeesene. Xitad seregyyd bolbol Kontoon, Kaifiin, Nanьraan, Naankinda oirodoxi japoonsuudai poziicanuudta ajuul uşaruulxaar baina.

(TASS).

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Центросоюзная 19. Телефон редакции: Редактора 3-44. Отв. секретаря — 3-23, сельхоз. отдел — 7-55, Промотдел — 5—07.

NKMP-iin tipograafi

Glavliit ...